

Силабус курсу «Наукові теорії бухгалтерського обліку»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-наукова програма: «Міжнародний облік»
Кількість кредитів ECTS – 5
Рік навчання – 1, семестр – 2
Мова викладання – українська
Кафедра обліку і оподаткування

Керівник курсу

Прізвище ім'я по-батькові – д.е.н., доц. Гуменна-Дерій Марія Василівна
Контактна інформація – humenna_deriy@gmail.com ; +380967360314

Опис дисципліни

Програма курсу спрямовує магістрів на інноваційні технології формування знань та компетенцій підприємств у швидко змінюваному середовищі.

Метою дисципліни є опанування методологічними та організаційними підходами до виконання наукових досліджень в сфері обліку, аудиту і оподаткування, набуття вміння широко використовувати отримані знання для здійснення самостійного наукового пошуку.

Програма курсу та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами наукових теорій обліку. Дисципліна «Наукові теорії бухгалтерського обліку» охоплює теоретико-методологічні основи становлення та розвитку наукових теорій обліку в індустріальному та постіндустріальному суспільстві. Одержані знання повинні сприяти формуванню наукового світогляду з питань теорії обліку. Вивчення дисципліни спрямоване на подальший розвиток наукових теорій обліку. При розгляді курсу аналізуються теорії і моделі обліку, їх ефективність з точки зору процедури обробки даних, корисності для управління, підвищення культури роботи тощо.

Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Бухгалтерський облік як наука, її теоретико-методологічні основи	В результаті вивчення даної теми студенти повинні володіти теоретичними основами, предметом і методом наукових теорій обліку	Опитування, тестування
2	2. Облікові теорії в системі філософських знань	В результаті вивчення даної теми студенти повинні мати ґрунтовні знання щодо облікових теорій в системі філософських знань	Опитування, тестування
3	3. Балансові теорії бухгалтерського обліку	В результаті вивчення даної теми студенти повинні володіти теоретичними основами, предметом і методом наукових теорій обліку	Опитування, тестування
4	4. Аналіз теорій бухгалтерського обліку	В результаті вивчення даної теми студенти повинні вміти проводити	Опитування, тестування

	обліку.	аналіз наукових теорій обліку	
5	5. Облікові теорії постіндустріального суспільства	В результаті вивчення даної теми студенти повинні володіти знаннями щодо становлення та розвитку індустріального суспільства та облікових теорій в ньому	Опитування, тестування
6	6. Суть, класифікація та загальна характеристика розвитку облікових шкіл	В результаті вивчення даної теми студенти повинні володіти загальними теоретичними основами, завданнями, та видами наукових облікових шкіл	Опитування, тестування
7	7. Західноєвропейські й інші світові облікові наукові школи	В результаті вивчення даної теми студенти повинні знати західноєвропейські й інші світові облікові наукові школи	Опитування, тестування
8	8. Провідні українські облікові наукові школи	В результаті вивчення даної теми студенти повинні знати західноєвропейські й інші світові облікові наукові школи	Опитування, тестування

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бухгалтерський облік як наука: від основ до наукової картини світу: колект. моногр.; за заг. ред В. Я. Плаксінка. Київ: ЦУЛ, 2021. 340 с.
2. Гуменна-Дерій М. В. Електронний курс з дисципліни «Наукові теорії бухгалтерського обліку». Система дистанційного навчання ЗУНУ, 2024.
3. Гуменна-Дерій М. В. Методичні вказівки та завдання для проведення практичних робіт з дисципліни «Наукові теорії бухгалтерського обліку». Система дистанційного навчання ЗУНУ, 2024.
4. Гуменна-Дерій М. В. Методичні вказівки для оцінювання самостійної роботи з дисципліни «Наукові теорії бухгалтерського обліку». Система дистанційного навчання ЗУНУ, 2024.
5. Гуренко Т. О. Взаємозв'язок теорії бухгалтерського обліку з теоріями інших галузей економічної науки. Економіка та суспільство. Вип.40. 2022.
6. Концепції та парадигми у розвитку теорії та методології обліку: навч. посіб.; за заг. ред. В. М. Савченко. Кропивницький. 2022. 362 с.
7. Пушкар М., Семанюк В. Етапи формування облікової науки та її подальший розвиток. Вісник економіки. Вип. 2. 2023. С. 172-87. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.02.172>.
8. Легенчук С. Ф. Історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку в Україні та світі: моногр.; Beau Bassin: GlobeEdit, 2020. 212 с.
9. Ловінська Л. Г. Бухгалтерський облік і фінансовий моніторинг: наука та освіта сьогодення. Фінанси України. 2021. № 12. С. 68-82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2021_12_8.
10. Саєнко О., Сьомченко В., & Мельник А. (2021). Історичні аспекти формування та розвитку бухгалтерського обліку. Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки, (2 (50), 52-55. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2021-2-50-09>.
11. Сучасні виклики та тенденції розвитку обліку, оподаткування, аудиту і звітності в Україні й світі: колективна монографія. Житомир: ПП «Рута», 2020. 347 с.

12. Яструбський М.Я. Теорія і практика бухгалтерського обліку в період цифрової економіки. Сучасні питання економіки і права. 2020. Вип. 1. С. 187-193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sper_2020_1_23.

Додаткові

13. Біла Ю. А. Новітня парадигма обліку: лінгвістичний підхід. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка. 2024. № 33. С. 88-93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2024_33_13.
14. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського і управлінського обліку в умовах глобалізації: моногр.; за наук. ред. З.-М. В. Задорожного. Тернопіль: Університетська думка, 2020. 295 с.
15. Пачолі Л. Трактат про рахунки та записи. Переклад Н. М. Ткаченко. Київ: Алерта, 2021. 180 с.
16. Петрук О. М., Василішин С. І. Інституціональні фактори обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємств. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2020. Вип. 3 (47). С. 47-55. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9821/1/Petruk_Vasylyshyn_problems_of_theory_and_methodology_article_3_47_2020.pdf.
17. Пилипенко А. А., Тирінов А. В. Системна парадигма організації бухгалтерського обліку в умовах четвертої промислової революції. Бізнес Інформ. 2022. № 5. С. 92-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2022_5_13.
18. Шевчук В. О. Ноосферна парадигма обліку: «точки опори» і вектори утвердження. Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах соціально-економічних викликів: матеріали Міжнародного кругового столу, 28 травня 2021 р. Т. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 277 с.
19. Шкуліпа Л. В. Розвиток бухгалтерського обліку у вимірі міжнародних стандартів фінансової звітності та інноваційних технологій: методологія та практика: моногр. Ніжин: ТПК «Орхідея», 2020. 616 с.
20. Яценко В. Ф. Що таке «традиційна» теорія бухгалтерського обліку та чому її критикують? Економіка харчової промисловості. 2020. Т. 12. Вип. 2. С. 82-90. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/eclii\)202012212](http://nbuv.gov.ua/UJRN/eclii)202012212).
21. Baker, C. R., Persson, M. E. Historical Developments in the Accountancy Profession, Financial Reporting, and Accounting Theory (Studies in the Development of Accounting Thought) Kindle Edition. Emerald Publishing Limited (November 15, 2021).
22. Chang K., Lasyoud, A. A., Osman D., Management accounting system: Insights from the decision making theories, Social Sciences & Humanities Open, Volume 8, Issue 1, 2023, 100529. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100529>.
23. Gumenna-Derij M., Khorunzhak N., Poprozman N., Berezka K., Kruchak L. Modeling, accounting and control of formation and use of resources (on the example of the construction industry). Independent journal of management & production (IJM&P). Vol. 13 n. 3. P. S 123 – S 144. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v13i3.1901>. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000795794100008>.
24. Zadorozhnyy, Z. -M., Muravskiy, V., Semaniuk, V., & Gumenna-Derij, M.. Global management accounting principles in the system of providing resource potential of the enterprise. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. 2022. 3 (44). 63-71. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcactp.3.44.2022.3765>. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000833717900006>. (Web of Science)
25. Melnyk N., Burdenyuk T. Positive And Normative Accounting Theory In The Modern World. Economic strategies for the development of society : monograph. International Science Group. Primedia eLaunch LLC, 2020.
26. Petrolo, M., Augello, R, Carrera, E., Scano, D., Pagani, A., Evaluation of transverse shear stresses in layered beams/plates/shells via stress recovery accounting for various CUF-based theories, Composite Structures, Volume 307, 2023, 116625. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.compstruct.2022.116625>.
27. Poon N., Luckman A., Isoni A., Mullett, T.L. A query theory account of the attraction effect. Cognition. Vol. 238, 2023, 105495. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cognition.2023.105495>.
28. Semenyshena, N., Sysiuk, S., Shevchuk, K., Petruk, & I. Benko. Institutionalism in Accounting: a Requirement of the Times or a Mechanism of Social Pressure. Independent Journal of Management & Production, 2020. 11(9), 2516-2541. DOI: <http://dx.doi.org/10.14807/ijmp.v11i9.1440>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено. Під час контрольного заходу студент може користуватися лишедозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами.

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. Опитування проводиться з тем 1-8	Модульна робота – макс. 100 балів: Теоретичне питання 1– макс. 30 балів; Теоретичне питання 2– макс. 30 балів; Тестові завдання – макс. 40 балів (8 тестів по 5 балів за тест)	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу	Оцінювання відбувається за виконання поставленого завдання. Реферативне представлення правильно виконаного завдання – 60 балів. Презентація та захист отриманих дослідницьких результатів – 40 балів.	1.Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. 2.Теоретичне питання (2 питання по 40 балів) – макс. 80 балів.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)